

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

**Floremundi Raemundi V. Cl. Olim Consiliarii Regis
Galliarvm Ex Calviniano Catholici Synopsis Omnium hujus
temporis Controversiarum tam inter Lutheranos,
Calvinistas quam alios plurimos. Sive Historia ...**

Raemond, Florimond de

Coloniae Agrippinae, 1655

II. Eius in sedandis religionis controuersijs studium.

urn:nbn:de:hbz:466:1-10880

& deditioe accepit 23. Maij, & biduo post ingressus insepit: 5. vero Iunij Septemviralem dignitatem cum ditione annexa à Ioanne Friderico captiuo capite protestantium eiusque posteris ablatam Mauritio Duci Saxoniz & captiuo sobriuo contulit (b) captiuus vero ex ijs locis abductus est, & paulo post Landgrauus Hassiz Philippus alterum factiosorum caput Halz Saxonum captus est (c) Porro Ex-Elector cum abduceretur in vinculis zelo Academiae Luthero-VVittebergicæ æstusans filio in mandatis dedit, vt tempestate Belli dissipatas reliquias Academicorum colligeret, & Ienam transferret, quod mox cœptum est, sed pars Lutheranarum Academicorum VVittebergam cum Philippo Melancthone redire maluit, quæ nempe Molliorū erat, Rigidiore vero Ienam concesserunt. (d).

QVID IMPERATOR POST VICTORIAM egerit: & quomodo Interimistica religionis formula sit procusa,

CAPVT XVII.

ARGVMENTVM.

- I. Error Imperatoris post victoriam in captiuo detinendis.
- II. Eiusdem in sedandis religionis controuersis studium.
- III. Concilium solum re-integrari vult.
- IV. Liber INTERIM cuditur.
- V. INTERIM vndiq; impugnatur.
- VI. Casar persequitur nolentes recipere Interimisticam Religionis formam.

I. CLEMENTIA illa qua Imperator post victoriam Saxoni (quem Schlüsselburgius impudenter Iesu Christi Martyrem appellat,) vitæ gratiam fecit, et si laudem eius per totum Christianum orbem plurimum illustrauit, ad Ecclesiæ tamen quietem & securitatem parum profuit: sic vt nouæ semper victoriæ nouas Imperatori pepererint curas. Nam vt in rebus prosperis & omnibus victorijs perpetuam animi moderationem antehac semper vsus fuerat, adeo vt à militibus idem ei quod Hannibali exprobratum fuerit, quod nimirum Vincere sciret, at victoria vti nesciret; sic etiam eum satis habuit duos illos Principes per quinquennium fere aut sexennium captiuos secum circumducere, compedibus quidem fere singulis die-

bus oneratos, nullo alio cum fructu, quam quod eorum ignominia, vt quidam interpretari non verentur, gloriam quæreret. Interea coniugum lamentationibus, liberorum & cognatorum querelis omnium tam Germanorum, quam exterorum Principum aures quotidie pulsabantur, plerisque passim indignantibus tantos istos Principes, & quidem sub extera gentis, quod inuidiam augebat, custodia, tam diu traduci; etiam inimicorum contra eosdem odio tandem in misericordiam verso. Inter ceteros ijdem grauius de hoc apud Galliarum regem conquesti sunt, qui iam dudum Cæsaris fortunæ & magnitudini inuidebat. In primis vero Protestantes Principes qui fidelem Cæsari in eo bello operam nauarant, pro captiuorum liberatione assiduo apud Cæsarem intercedebant: quum vero surdis auribus preces suas accipi viderent, graui concepta offensione, tempus & iniuriam hanc, vti interpretabantur, vlciscendi, & pristina patriæ libertatem restituendi, simulque controuersiam de religione renouandi, opportunum circumspicere cœperunt. Melius sane Cæsarem facturum fuisse credibile est, si quibus vitæ gratiam fecerat, ijs integrum quoque libertatis beneficium concessisset, & sic vniuerso bello clementiâ finem imposuisset. Sed fato quodam fit, vt fortuna sæpe contra nostra instituta, consilia & præcautiones rerum euentus dirigat, eosque in sua manu esse demonstrat. Quis vero huius rei euentus fuerit, infra perspicue videbis.

II. Posteaquam Imperator tam graui bello alijque intricatis negotijs sese explicauit, circa Iulij mensem & à Principibus & ciuitatibus quos in gratiâ receperat (qui fere vnus victoriæ huius fructus fuit) ad decies sexies centena millia aureorū, & quingentas aut sexcentas circiter maiores machinas multæ loco exegit, tum rebelles quosdam & in primis Magdeburgenses, qui soli imperium detrectabāt, proscripsit: primam omnium religionis curam suscepit, quæ hæcenus velut in suspensio manserat. Quare & Ecclesiasticis bona restitui, & templâ polluta passim lustrarique expiari, diuinum denique cultum ad pristinam formam instaurari iussit. Comitibus deinde Augustam Viandelicorum in sequentem mensem Septembrem indixit futura in quibus quum exposuisset, omnium malorum quibus hæcenus afflicta

O o 1

fit

b Vlenb Vit. Melanch. cap. 17. num. 2. c Mercator in Chronol. à Vlenberg. loco sit.

fit Germania, Lutheranum schisma causam fuisse, nec eorum finem sperari posse nisi dissidium hoc Religionis componatur, permittis quibus hoc munus à Deo demandatum est, controversias, quæ multorum hæreticis conscientias perturbant, deciden. Li auctoritate à Principibus & civitatibus Legatis petijt, ut ut tamque sapientum virorum qui Tridentinam eam ob causam congregati essent, iudicij stare, & Concilij decreta accipere & sequi vellent. Sequidem ijs quæ ad discipulandam religionis causam ire vellent, de securitate idonee cauturum. Et postulationi statim Catholici consentirent. At Mauricius novus Elector & Palatinus tergiversabantur, ergo privatim deinde cum singulis agendo tantum effectum. Electores Palatinus & Mauritius Saxo Lutheranorum & civitatum delegati, Concilij decreta pro sacrosanctis se habituros promiserunt. (a) mentum inquam: 4. 1. 1. ob. declaravit Mauricius, quo die Philippus Melanchthon Wittebergæ consultus de eate assensit & Academicas Lectiones relumpfit. (b) Unde iterum Philippo ut Molli Lutheranorum tempestas Flaccidioribusque oborta est, & sub Philippi larva ipsi Mauricio, quæ dum aguntur annus 1547. ad finem excurrit, Comitibus nondum absolutis.

III. Jam tum vero Concilium interruptum, adeoque dissipatum erat, quod maior pars Patrum Tridentino Bononiam se contulisset, ob valetudinis seu sanitatis causam. At Cæsar Cardinali Tridentino & Legato suo Mendoza Romam missis, Pontificem maximopere rogavit ut Concilij Patres Tridentum revocaret. Quum vero Pontifex, inconsultis, qui Bononiæ erant, Patribus postulantibus nihil concedere vellent, illi vero Bononiæ manere decessissent, Imperator moræ impatiens per eundem Legatum suum de Concilij abruptione, ex qua nova turbæ facile subnasci possent protestatur. E contra Pontificis Legatus Cardinalis Montanus aperite dixit, se & Patres qui Bononiæ præsentis adessent motu potius appetituros, quàm ut Imperatoris arbitrio, qui filius, non dominus aut magister sit, Ecclesiæ Concilium perageretur passuros. Concilij enim ordinandi curam ad Pontificem, tamquam Dei in terris Vicarium, pertinere. Protestationem hanc Cæsaris Legati ipse quoque Papa, tamquam ad præiudicium Pontificis autoritatis & potestatis pertinentem ægre tulit: interim vero negocium quatuor Cardinalibus dedit, qui de utriusque loci Bononiæ & Tridenti, commo-

ditatibus, ac de Concilij translatione, utrum ea rite facta vel minus esset cognoscerent.

IV. His de rebus à Legatis suis certior factus Imperator, quum longiotem quam veller moram interponi animadverteret, omnibus modis viam aliquam ineundam sibi statuit, qua Interim duæ illæ religiones, Catholica & Lutherana, quoquo modo conciliarentur. Ut vero hæreseos imperum sisteret, quæ velut Ætna novæ propediem flammæ per totum Christianum orbem eructatura, omniaque incendijs mixtura videbatur; Protestantium animos tentavit, utrum intermediam aliquam religionis formulam ferre possent. Quem in finem comitia, ut supra dicere cœpimus, Augustam indixerat, ad quæ multi tam Catholicorum quam Protestantium Theologi fuerunt evocati, ut communi collata opera, res tanto facilius procederet. Ex his præcipui fuerunt Julius Pflugius Episcopus Naumbergensis, Michael Sidonius, Joannes Jsebius Agricola, Brentius, Bucerus & Melanchthon. Post longam disceptationem tandem ibi famosus ille liber, quem INTERIM vulgo vocant, conscriptus fuit, in disceptationem est adductus, nihil ferè tam in doctrina quam ceremonijs Catholicæ Ecclesiæ contrarium complectens, adeo ut Missæ quoque canon integer in eo existeret, nisi quod sacerdotum coniugia non damnat (liquidem è Protestantibus nonnulli uxores duxerant, quas repudiare cum nolent; eoque hac in re sine magna perturbatione mutari nihil pollet, coniugij usum illis esse permittendum videretur, donec certum quid à Concilio decerneretur) Item carnis & sanguinis Christi sub utraq; specie communicatio permittatur, ita tamen ne quis contrarium docentes aut facientes damnet: quum sub unaquaque specie Christi corpus integrum contineatur. Hunc librum à magnis oblatum, dedit Pflugio Episcopo Naumbergeni, Sidonio Mogunt. Suffraganeo & Joan. Agricolæ Jsebio, Antinomorum nuper auctori percontandum, quod fecere; & Cæsari retulere, solum à dictis capitibus, ferè à veteri fide discrepare. Itaque per Moguntinū ac Brandeburgicum etiam Mauritio oblatum, ut is privatim ei assentiretur. Interim dum Concilium captum, consumaretur, quod & fecit. Itaque primum privatis suffragijs, ne iterum ut alias palam, reclamaretur & Protestationes novæ orirentur,

appio

a Vlenberg, Vita Melanchth. cap. 17. num. 3. b Vlenberg. ibid.